МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В.Г.КОРОЛЕНКА

ХРОНІКА
ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
ім. В.Г.КОРОЛЕНКА

Інформаційний бюлетень
2002 р. Вип. 2 (14)

Харків 2002

ББК Ч 734 (Ч Укр.) 751.152я5
УДК 020
Х9Ч

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка: Інформ. бюл. 2002 р. Вип. 2(14) /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад. О.П.Кунич, Г.Д.Ковальчук.- Х., 2002.- 39

Видання висвітлює найбільш вагомі події, що відбулися в ХДНБ ім. В.Г.Короленка у другому кварталі 2002 року. Адресоване всім, кого цікавить досвід роботи у сфері бібліотечної галузі.

Укладачі: Олена Петрівна Кунич
Галина Дмитрівна Ковальчук
Редакційна колегія: І.Я.Лосієвський, д-р філол. наук
С.М.Миценко
Л.М.Багрянцева
Відповідальний за випуск Л.П.Незнамова
Редактор Л.К.Суржан

ПЕРЕДМОВА

Бюлетень містить інформацію про основні події, що відбулися у науковій, інформаційній, культурно-просвітницькій та інших сферах діяльності однієї з найбільших книгозбірень Європи - Харківській державній науковій бібліотеці ім. В.Г.Короленка у квітні - червні 2002 року, Представлено також відомості про видавничу продукцію ХДНБ за цей період, статті співпрацівників, інші факти життєдіяльності бібліотеки.

Укладачі висловлюють щиру подяку працівникам різних, структурних підрозділів ХДНБ за надану допомогу у випуску бюлетеня.

Довідки та пропозиції стосовно видання просимо надсилати на адресу:

61003, Харків, ДСП, пров. Короленка, 18
ХДНБ ім. В.Г.Короленка, науково-методичний відділ
Тел.: (0572) 712-80-71
Факс: (0572) 712-72-79, 23-01-01
E - mail: imfo @ Korolenko/ Kharcov, com
Телетайп 02-125562 "Наука"

1. ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В.Г.КОРОЛЕНКА: ПОДІЇ, ФАКТИ, КОМЕНТАРІ

(КВІТЕНЬ- ЧЕРВЕНЬ)

КВІТЕНЬ

1 квітня. На конкурс для участі в Міжнародній конференції "Крим - 2002", оголошений фондом "Відродження", надіслано доповідь "Проблеми та шляхи створення корпоративного Зведеного каталогу періодичних видань в умовах великого міста", підготовлену зав. відділами А.О.Черевко та Н.М.Кучерявою. У доповіді викладено досвід спільної роботи ХДНБ, науково-інформаційного центру Асоціації сучасних інформаційно-бібліотечних технологій та центру науково-інформаційних технологій Національного технічного університету "ХПІ" зі створення автоматизованої системи Зведеного каталогу періодичних видань, наявних у провідних бібліотеках різного відомчого підпорядкування. Представлено її попередні результати. Дається характеристика структури електронної версії каталогу та специфіка його пошукових полів. Розглядаються ключові проблеми створення корпоративних продуктів в умовах великого міста, висвітлюються шляхи їх вирішення.

• Зав. відділом україніки В.О.Ярошик була запрошена на обласні курси підвищення кваліфікації працівників шкільних бібліотек, де прочитала методичну лекцію "Організація краєзнавчої роботи в шкільних бібліотеках".

3 квітня. У відділі україніки відбулася презентація нових навчальних посібників з історії Слобожанщини

"Історія рідного краю" (у 2-х частинах) **та "Хрестоматія з літератури рідного краю".** Вони вийшли друком у видавництві Східно-регіонального центру гуманітарно-освітніх ініціатив 2001 року. Відкрила презентацію Л.П.Незнамова, директор бібліотеки. Далі виступив заступник начальника Головного управління освіти та науки Харківської обласної державної адміністрації В.М.Єжелій, який зауважив, що в загальноосвітніх школах введено факультативний курс "Харківщинознавство", опануванню якого сприятиме навчальний посібник "Історія рідного краю". Цей посібник підготували науковці та вчителі-практики. До його першої частини увійшов матеріал з історії Харківщини від найсивішої давнини до часів заснування міста. Друга частина охоплює період від ХУП ст. до наших днів. Видання містить унікальні ілюстрації.

Відзначалося, що вагомим додатком до посібника стане "Хрестоматія з літератури рідного краю". Її упорядниками Т.В.Баратовою, М.К.Возіяновим та Н.Д.Залімською подано інформацію про понад 100 осіб, наших земляків, які зробили вагомий внесок у літературно-мистецьку скарбницю України, починаючи з ХУП ст. Видання містить легенди, народні пісні, твори українських письменників, які жили та працювали на Харківщині, а також інші цікаві матеріали з історії рідного краю.

Проведений захід широко висвітлювався засобами масової інформації.

•Проходило засідання редакційної ради ХДНБ, на якому розглядалися основні підсумки видавничої діяльності бібліотеки за 2001 рік. Докладала С.М.Миценко, зав. редакційно-видавничим відділом. Йшлося також про необхідність перегляду складу редколегії інформаційного бюлетеня "Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка " та врахування змін до

Держстандарту "Библиографическое описание документа" при підготовці рукописів бібліографічних посібників та інших видань бібліотеки.

В актовому залі проходило чергове засідання **американського клубу.** Розглядалася тема **"Туристичні подорожі по США".**

Працівники відділу автоматизації Лефтер І.І. та Пико О.Г. відвідали виставку "Infoexpo-2002", на якій експонувалися нові програмні продукти та сучасні технічні засоби для автоматизації бібліотечних процесів.

4 квітня. Завершено підготовку та відіслано до Національної парламентської бібліотеки України аналітичний огляд науково-дослідної роботи ХДНБ ім. В.Г.Короленка за 1996-2000 рр. Складений завідувачкою відділу організації науково-дослідної роботи Л.М.Багрянцевою. Цей матеріал містить результати 30 досліджень, що проводилися різними структурними підрозділами бібліотеки на всеукраїнському та регіональному рівнях і в межах бібліотеки.

За тематикою дослідження об'єднані у такі комплекси:

- Читач як основний об'єкт соціологічних досліджень.
- Бібліотечні ресурси (фонди і каталоги, національна бібліографія, документознавство, краєзнавство).
- Історія бібліотечної справи і бібліотек України.
- Автоматизація бібліотечних процесів та удосконалення бібліотечних технологій.
- Новому суспільству - високопрофесійного бібліотечного фахівця.

Підготовлений матеріал представлений Національній парламентській бібліотеці для розробки огляду науково-дослідної діяльності бібліотек України за останні п'ять років. Окрім того, він стане підгрунтям для видання аналітичного

огляду науково-дослідної діяльності ХДНБ ім. В.Г.Короленка, який хронологічно продовжить попередній огляд за 1991-1995 рр.

5 квітня. У читальному залі бібліотекознавства оформлені тематичні виставки з циклу **"Знаменні та пам'ятні дати",** присвячені українському бібліотекознавцю **В.К.Шенфінкелю** (1867-1930 рр.), російському бібліографу, книгознавцю **Г.І.Поршневу** (1887-1937 рр) та радянському книгознавцю **М.П.Лихачову** (1862-1936 рр.).

9 квітня. До всесвітнього дня авіації та космонавтики організовано виставку **"А вічність поруч".** На ній було представлено 130 документів (наукових праць, популярних видань тощо) про розвиток космонавтики в різних країнах, можливості, які вона пропонує людству, професію космонавта і т. ін.

10 квітня. "Сенс буття: нести добро людині ..." - так називалася чергова поетична зустріч, організована відділом масової роботи в актовому залі, на якій читачі бібліотеки, шанувальники поезії мали нагоду поспілкуватися зі своїми улюбленими поетами В.Бойком, А.Перервою, О.Тільною. В.Бойко представив свої поезії з нової збірки "Яв", що вийшла друком у видавництві "Майдан" 2001 р. У виступі А.Перерви йшлося про драматизм людських почуттів, особисте осмислення історії Слобожанщини. Зацікавив учасників і виступ молодої талановитої харківської поетеси О.Тільної, творча спадщина якої ще невелика, проте, як відзначали присутні, кожен, хто мав нагоду ознайомитися з авторкою переконувався в її обдарованості і самобутності.

Зустріч завершилася переглядом літератури з фонду бібліотеки.

Проходило засідання Американського клубу на тему **"Благовіст. Великдень. Великий піст:** традиції Великодних святкувань у США".

12 квітня. В актовому залі відбулася літературна конференція **"Сучасний французький театр",** організована відділом літератури іноземними мовами спільно з французьким культурним центром. З основною доповіддю виступив гість бібліотеки доктор **Антуан Сель,** працівник університету м.Руан (Франція), з повідомленнями - представник французького культурного центру пані **Фредерік Війом,** харківські мистецтвознавці, культурологи. Інформацію про конференцію подала місцева преса.

На замовлення Національної парламентської бібліотеки України до Києва надіслано матеріали за наслідками дослідження незадоволеного та підвищеного читацького попиту на літературу, що пропонувалася для включення до Української бібліотечної серії. Дослідження проводила А.Л.Шалиганова, фахівець відділу науково-дослідної роботи. Матеріал представлено у вигляді бібліографічного списку української художньої літератури (645 бібліогр. описів документів) До цього увійшли твори класиків української літератури та сучасних письменників, репресованих авторів, письменників української діаспори тощо . Список підготовлено за результатами анкетування літературознавців, викладачів української мови та літератури середніх та вищих учбових закладів Харкова, студентів.

Це дослідження, ініційоване Національною парламентською бібліотекою, здійснюється як всеукраїнське за наказом Міністерства культури і мистецтв України, № 617 від 02.10.2001 р. "Про Українську бібліотечну серію", згідно з яким у державі створюється банк даних "Українська бібліотечна серія".

Аналогічна робота з підготовки пропозицій до формування бібліотечної серії має проводитися у ХДНБ і надалі.

•У читальному залі бібліотекознавства відбулося заняття студентів Ш курсу Харківської державної академії культури за темою "Технологія бібліографічного пошуку за неадекватними джерелами інформації" (з предмету "Інформаційно-бібліографічна евристика"). У процесі занять, які проводила викладач академії Л.В.Глазунова, використовувалися видання з підсобного фонду читального залу бібліотекознавства.

•Відкрилася книжкова виставка **"Обрії штучного інтелекту: нові інформаційні технології".** Експонувалася література з питань розробки нових технологій у галузях кібернетики, інформатики, математики та обчислювальної техніки.

15 квітня. У відділі рідкісних видань і рукописів було відкрито виставку до 550-річчя від дня народження Леонардо да Вінчі, видатного італійського художника, вченого, інженера. Експонувалися альбоми живопису Леонардо, праці з питань природознавства, техніки, анатомії, "Трактат про живопис" (паризьке (1651 р.) та неаполітанське (1733 р). видання).

•Головний бібліотекар науково-методичного відділу О.Б.Стогній був запрошений до Харківської державної академії культури на заняття **"Майстер-клас",** які проводив відомий бібліотекознавець, професор Московського університету культури Ю.М.Столяров. Розглядалися проблемні питання однієї з головних функцій бібліотек - соціальної, еволюція поглядів класиків вітчизняного та зарубіжного бібліотекознавства з цього питання і т. ін. Ю.М.Столяров представив власне бачення соціальної місії бібліотек у контексті історії їх розвитку та сучасних завдань демократизації й інформатизації суспільства.

16 квітня. Фахівці відділу масової роботи у співпраці з науковцями міста організували і провели трибуну вченого

"Європеїзація та єврозійство і цивілізаційні орієнтації України в сучасних умовах". Обговорювалися історичні та філософські проблеми розвитку українського суспільства. Читацьку аудиторію особливо цікавили соціологічні та політичні аспекти цивілізаційних орієнтирів сучасної України, які розкривали вчені, зокрема політолог О.І.Романюк та соціолог Є.Л.Кисельов. Неоднозначність поглядів, обумовлених, передусім, історією формування і розвитку української держави та нації, викликала бурхливе їх обговорення.

• Зав. відділом автоматизації Н.М.Кучерява взяла участь у семінарі-нараді працівників сільськогосподарських бібліотек м.Харкова, де зробила повідомлення "АІБС ІРБІС та ЛІБЕР: порівняльна характеристика". Семінар - нарада проходив в інформаційно-бібліотечному центрі Інституту експериментальної і клінічної ветеринарної медицини.

17 квітня. В актовому залі проведене чергове **засідання** Американського клубу на тему **"Планування сім'ї, виховання дітей".**

•У відділі україніки оформлено виставку **"Корифей українського театру М.Крушельницький: До 105-ї річниці з дня народження актора".** На ній були представлені матеріали про життя і творчість видатного діяча українського театрального мистецтва, його кращі ролі у театрах Харкова, Києва тощо.

18 квітня. Відбулося декілька подій.

• У відділі технічної літератури пройшло засідання "За круглим столом" на тему **"Перспективи альтернативного використання рослинної сировини".** Участь взяли вчені та фахівці Інституту рослинництва ім. В.Я.Юр'єва УААН, Національного технічного університету "ХПІ", Державного центру лікарських засобів, Українського НДІ масел та жирів, Харківського обласного товариства

захисту прав споживачів, а також інших організацій Харкова та численних читачів. Тему "Генетична різноманітність рослин як джерело сировини для промисловості" висвітлив Р.Л.Богуславський, канд. біол. наук з НЦ генетичних ресурсів рослин України. С.М.Тимчук, канд. біол. наук, який представляв Інститут рослинництва ім. В.Я.Юр'єва УААН, виступив з повідомленням "Генетична модифікація рослин як шлях одержання промислової сировини". В.І.Литвиненко, академік Інституту аграрних наук України, сконцентрував увагу на питаннях використання рослинної сировини у виготовленні лікарських препаратів і харчових доповнень. С.В.Григор'єв, доцент Національного технічного університету "ХПІ", зупинився на проблемах виготовлення та використання екологічно чистого альтернативного палива рослинного походження.

На тематичній виставці **"Рослинна сировина в життєдіяльності людини",** що експонувалася під час заходу, було представлено майже 100 документів (книг, журнальних статей, описів винаходів, НТД) про сучасну біотехнологію, лікувальні засоби рослинного походження, виготовлення рослинних харчових білків, технологію одержання рослинного палива тощо. Проведений захід широко висвітлювався засобами масової інформації, зокрема на телебаченні та обласному радіо.

У відділі масової роботи відкрилася тематична книжкова виставка **"Фразеологізм як національно-культурний компонент українознавства".** На ній було представлено майже 200 документів, в яких простежується провідна тенденція сучасних досліджень з фразеології, прагнення вчених з'ясувати внутрішню і зовнішню системні властивості фразеологічних одиниць тощо. Експонувалися наукові праці В.В.Виноградова, О.М.Бабкіна, Ф.П.Медведєва, В.М.Телія та інших вчених.

18-20 квітня. Зав. відділом комплектування фондів та книгообміну А.В.Філатова, зав. сектором поточного комплектування О.О.Ємець та зав. обліково-реєстраційним сектором цього відділу А.С.Романовська взяли участь у 4-му Міжнародному фестивалі **"Світ книги-2002",** організованому місцевою владою та концерном "Райський куточок".

•Відбувся ряд цікавих зустрічей співпрацівників відділу комплектування фондів та книгообміну з представниками видавництв, книгорозповсюджуючих організацій, приватних підприємств тощо, з метою безкоштовного залучення до фонду ХДНБ нових видань. Наслідком цього стало поповнення бібліотечного фонду примірниками видань - переможців конкурсу "Книжка року-2001". Крім цього, досягнуто домовленості щодо проведення у ХДНБ презентацій нової продукції різних видавництв, зокрема Київського видавництва "Знання".

23 квітня. Проведено низку заходів різними структурними підрозділами бібліотеки.

- Науково-методичний відділ організував семінар директорів та методистів ЦБС м.Харкова на тему **"Фандрейзинг у бібліотечній діяльності".** З теоретичними аспектами фандрейзингової діяльності, досвідом роботи публічних бібліотек України з цих питань ознайомила присутніх Г.Д.Ковальчук, зав.сектором науково-методичного відділу. Н.М.Кучерява, зав. відділом автоматизації бібліотечних процесів, розглянула такий напрямок фандрейзингу, як написання конкурсних проектів на отримання грантів від міжнародних благодійних фондів. Працівники читального залу бібліотекознавства ознайомили учасників заходу з виданнями, що висвітлювали різні

питання фандрейзингової діяльності, і зокрема практику вітчизняних та зарубіжних бібліотек стосовно пошуку додаткових джерел фінансування.

• Головний бібліотекар інформаційно-бібліографічного відділу Л.Б.Задорожна відвідала Науково-технічну бібліотеку Національного технічного університету "ХПІ", де вивчала стан електронного каталогу періодичних видань. Вивчення здійснювалося у відповідності до зведеного плану методичної роботи головних бібліотек Харкова на 2002 р.

• Відділ масової роботи організував напередодні 16 річниці Чорнобильської трагедії зустріч "за круглим столом", де обговорювалася тема **"Чорнобильська зона. Стратегія наукових досліджень".** Зустріч проходила за участю П.М.Покрасьона, заступника голови обласного товариства "Чорнобиль", О.О.Карпова, учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, Г.В.Кулинича, науковця Харківського інституту медрадіології, його колеги С.А.Айвазлі, канд. мед. наук, а також численних читачів бібліотеки. Науковці наголошували зокрема на тому, що у після аварії стан здоров'я населення країни значно погіршився. Проведені обстеження свідчать про зростання злоякісних пухлин щитовидної залози, почастішання лейкемії, лімфоми та інших захворювань. Наводилися конкретні приклади. Йшлося також про впровадження в практику результатів наукових досліджень інституту медрадіології, спрямованих на вирішення проблем ранньої діагностики злоякісних захворювань тощо. Присутніх цікавила інформація про радіаційну ситуацію в регіоні, пільги для учасників ліквідації наслідків аварії. На ці та інші запитання відповідав П.М.Покрасьон.

Завершився "круглий стіл" оглядом літератури, котрий представила співпрацівник відділу Л.Хлєсткова.

• У відділі рідкісних видань і рукописів оформлено виставку до 150-річчя від дня смерті Василя Андрійовича Жуковського, російського поета, перекладача. У складі експозиції - унікальні прижиттєві видання 1815-1847 рр., перші журнальні публікації його творів, а також поетичні збірки різних авторів, упорядником яких був В.А.Жуковський. Серед видань - "Стихотворения" (Спб., 1815-1816); "Стихотворения" (Спб., 1824); прижиттєві видання творів поета з особистого зібрання Г.П.Данилевського, а також "Путеводитель по саду и городу Павловску" П.Шторха (Спб., 1847), ілюстрований малюнками В.А.Жуковського.

24 квітня. У відділі україніки відбулися краєзнавчі читання **"Співець романтики",** присвячені 95-річчю від дня народження українського письменника, журналіста, мандрівника, педагога Миколи Трублаїні. З основним повідомленням виступила краєзнавець Н.М.Хоперська. Колишня вихованка Клубу юних дослідників Арктики Харківського палацу піонерів, організатором і керівником якого був М.П.Трублаїні, вона розповіла про його життєвий і творчий шлях, зупинилась більш докладно на педагогічній діяльності письменника. Харківський журналіст В.Романовський поставив питання про необхідність вшанування у Харкові пам'яті Трублаїні, ця пропозиція була одностайно підтримана членами клубу "Краєзнавець".

Під час читань експонувався перегляд літератури про життя і творчість М.Трублаїні, а також документи з музею історії Харківського обласного Палацу дитячої та юнацької творчості, де працював письменник.

• У тому ж відділі відкрився перегляд літератури **"Чарівний світ писанок".** Експонувалися вітчизняні та зарубіжні видання XIX-XX ст. про символіку українських писанкових орнаментів, творчість відомих майстрів-

писанкарів, особливості писанкарства окремих регіонів України тощо. Зокрема були представлені такі унікальні видання: С.К.Кульжинский "Описание коллекций народных писанок" (К.,1891), праці М.Сумцова "Писанки" (К., 1891), "Слобожани" (Х., 1918). Серед зарубіжних видань (переважно з фондів українсько-канадської бібліотеки) - праці професора Килимника, журнали "Наше життя", "Жіночий світ" та інші. Перегляд супроводжувався виставкою писанок, виготовлених майстрами Харківського клубу писанкарства.

• Проходило чергове засідання Американського клубу. Тема **"Нова Зеландія: історія та сучасність".**

25 квітня. Відділом україніки організовані і проведені бібліографічні читання пам'яті українського бібліографа, книгознавця **Федора Пилиповича Максименка.** Участь взяли працівники найбільших харківських бібліотек різних систем і відомств, а також викладачі та студенти Харківської державної академії культури.

Відкрила читання заступник директора В.В.Мірошникова. Були заслухані такі повідомлення: "Подвижник української бібліографії - Ф.Максименко" (В.О.Ярошик, зав. відділом україніки); "Діяльність Ф.Максименка у галузі краєзнавчої бібліографії України" (К.М.Веселова, студентка ІУ курсу ХДАК); "Діяльність Ф.Максименка у галузі краєзнавчої бібліографії" (Н.Л.Манова, бібліограф відділу україніки). Тему "Ф.Максименко як книгознавець" висвітлив М.А.Низовий, проф., зав. кафедрою Харківської державної академії культури. Він поділився своїми спогадами про особисті стосунки з Ф.Максименком. Після цього згідно з програмою читань було висвітлено низку актуальних питань у галузі бібліографознавства та бібліографічної діяльності. Так, Т.О.Сосновська, гол. бібліотекар відділу україніки ХДНБ, виступила з повідомленням "Національний бібліографічний

облік - найважливіший напрямок бібліографічної діяльності", Г.Б.Штонда, заст. директора Харківської обласної бібліотеки для дітей, представила повідомлення "Бібліографічне інформування читачів-дітей - пріоритетний напрямок діяльності дитячих бібліотек, Л.А.Бережна, зав. відділом Харківської обласної бібліотеки для юнацтва - "Бібліографічне обслуговування користувачів юнацького віку", Л.О.Сашкова, зав. відділом Харківської ОУНБ - "Краєзнавство - один з пріоритетних напрямків бібліографічної служби". Зав інформаційно-бібліографічним відділом ХДНБ А.О.Черевко сконцентрувала увагу присутніх на проблемах створення корпоративних електронних ресурсів в умовах Харкова та шляхах їх вирішення.

З цікавістю були заслухані виступи О.П.Щербініної, ст. викладача академії культури, про творчу діяльність Н.Ф.Колосової як бібліографа та бібліографознавця (до 70-річчя з дня народження), С.Б.Глибицької, гол. бібліотекаря ЦНБ Харківського національного університету, про внесок колишнього працівника університетської бібліотеки М.Г.Швалба в українську бібліографію, Т.Б.Бахмет, зав. відділом музично-театральної бібліотеки ім. К.С.Станіславського, про бібліографічну діяльність музикознавця Йосипа Михайловича Миклашевського.

Схвально відреагували учасники заходу на інформацію про намір ХДНБ ім. В.Г.Короленка проводити регулярно такі читання, а також про видання збірки матеріалів бібліографічних читань пам’яті українського бібліографа Федора Максименка.

- У залі нових надходжень відкрилася виставка **"Казковий світ ляльок та батику".** Експонувалися роботи декоративно-прикладного мистецтва харківських майстринь Валентини Дунаєвської (батик) та Віри Абрамовської (лялькові композиції). Виставка стала значною подією у

культурному житті міста, широко висвітлювалася засобами масової інформації.

26 квітня. До Всесвітнього дня інтелектуальної власності відділ технічної літератури організував тематичну виставку **"Шляхи розвитку інтелектуальної власності в Україні".** Представлені книги, журнальні статті та описи винаходів (майже 50 документів) відображали стан, проблеми та перспективи розвитку охорони інтелектуальної власності в нашій державі.

Цього ж дня у великому читальному залі відкрилася експозиція **"Українська вокальна школа: етно-культурологічний аспект".** Було представлено 500 документів, що висвітлювали творчі концепції видатних вокальних педагогів минулого, виконавську палітру української національної школи співу тощо. Виставка викликала великий інтерес у викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, а також широкого загалу шанувальників вокального мистецтва.

29 квітня. Керівникам обласних універсальних наукових бібліотек Східної України (Дніпропетровськ, Донецьк, Луганськ, Полтава, Суми, Харків) надіслано анкетні матеріали з пропозицією взяти участь в експрес-дослідженні електронних інформаційних ресурсів бібліотек регіону. Мета дослідження - створення єдиного бібліотечно-інформаційного простору на базі інтеграції цих ресурсів. Воно проводиться науково-методичним відділом спільно з відділом автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів за погодженням з Національною парламентською бібліотекою України і є логічним продовженням загальнодержавного дослідження "Електронні інформаційні ресурси бібліотек України" (здійснювалося минулого року). Було також запропоновано надіслати звітні документи про

роботу обласних універсальних бібліотек за 2000-2001 роки до ХДНБ ім. В.Г.Короленка як методичного центру.

х х х

У квітні на сайті бібліотеки розпочала роботу служба "Електронна доставка документів". Зараз користувачі мають змогу отримувати в електронному варіанті описи винаходів, які є у фондах ХДНБ.

ТРАВЕНЬ

3 травня. У відділі україніки відкрилася виставка **"Кобзарі і лірники України".** Серед представлених видань були книги та періодичні видання, тексти народних дум і пісень, надруковані зокрема у журналі "Київська старовина" за 1904 рік, в "Українських записах" П.Мартиновича, де вміщено тексти пісень відомого лірника С.Чекана, кобзарів Х.Іриценка, Т.Магадина та ін. Окремий розділ виставки складали праці харківських вчених, зокрема "Кобзари Харьковской губернии" П.Тихоновського, "Кобзари и лирники Харьковской губернии" Е.Кристі, доповіді М.Сумцова, В.Іванова, Г.Хоткевича на ХП археологічному з'їзді. Експонувалися видання української діаспори: журнал "Бандура", що видає Школа кобзарського мистецтва в Нью-Йорку, книги "Живі струни" У.Самчука, "Кобза і бандура" П.Конопленка-Запорожця, "Кобза і кобзарі" В.Ємця та ін.

8 травня. Співпрацівниками читального залу бібліотекознавства оформлено книжкову виставку до 230-річчя від дня народження відомого німецького видавця **Ф.А.Брокгауза** (з циклу "Знаменні та пам'ятні дати").

10 травня. Постановою Кабінету Міністрів України **"Про порядок доставлення обов'язкових примірників**

документів" (від 10 травня 2002 р. за № 608) бібліотека визначена одним із отримувачів обов'язкового безплатного примірника усіх видань, що вийшли на території України (текстових, нотних, картографічних, образотворчих, електронних, крім видань для сліпих, виготовлених шрифтом Брайля, та нормативно-правових актів у сфері стандартизації, метрології та сертифікації), а також усієї аудіопродукції довідкового, навчального, науково-просвітницького та виробничо-професійного характеру. Згідно з названою постановою вона також має отримувати газети і журнали, що вийшли друком у Харківській області.

11 травня. До ХДНБ надійшло вітання від менеджера Інформаційної та Бібліотечної програм фонду "Відродження", з нагоди перемоги бібліотеки у конкурсі для участі в 9-й Міжнародній конференції "Бібліотеки та асоціації у мінливому світі: нові технології і нові форми співпраці".

12 травня. У читальному залі бібліотекознавства відкрилася книжкова експозиція, присвячена українському бібліотекознавцю **М.І.Ясинському** до 45-річчя від дня його смерті.

13-17 травня. Співпрацівники бібліотеки О.В.Гордієнко, Л.М.Литвякова, Н.В.Прокопенко, Л.М.Якубова разом з фахівцями інших найбільших харківських бібліотек навчалися у Центрі безперервної інформаційно-бібліотечної освіти з проблем **"Інтернет та бібліотеки: інформаційний сервіс".** Організувала і проводила заняття Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв (м. Київ) за підтримкою Української

бібліотечної асоціації та Міжнародного фонду "Відродження". Проходили вони на базі бібліотеки Харківського медичного університету. На завершення навчання співпрацівники отримали сертифікати про післядипломну освіту.

13-21 травня. Вчений секретар О.І.Танько та провідний фахівець відділу кадрів О.О.Віневська навчалися на курсах підвищення кваліфікації працівників архівів та діловодних служб при ТОВ "Науково-виробничий сервісний центр "Харківський народний архів". Після закінчення занять вони отримали відповідне посвідчення.

14 травня. Відділ масової роботи організував зустріч "за круглим столом" на тему **"Православна традиція як підойма української ментальності".** Релігієзнавець Г.Згурський, канд. філос. наук О.Філоненко та керівник хору Трисвятительського храму м.Харкова І.Сахно поділилися своїми філософськими роздумами щодо витоків української культури та буття.

• У відділі літератури іноземними мовами відкрилася виставка **"Сучасна Європа. Участь України в Європейській інтеграції"**

15 травня. У відділі україніки відбулися чергові краєзнавчі читання. Розглядалася тема **"Слово о полку Ігоревім. Топонімічний аспект".** Краєзнавець, вчитель-методист Барвінківської середньої школи М.В.Зелений виклав свою версію стосовно місця, де в 1165 році відбулася битва війська князя Ігоря Святославовича з половцями. Науковець Харківського науково-методичного інституту безперервної освіти вчителів Д.В.Бадаєв, висловив думку на це питання авторів шкільного курсу "Харківщинознавство". З інтересом ознайомилися краєзнавці з виставкою "Слово о полку Ігоревім і Харківщина", було зокрема представлено матеріали, присвячені О.О.Паліцину (1741-1816), який

здійснив перший в Україні переклад "Слова...", переклади Володимира Свідзінського, Гната Хоткевича, Вячеслава Гончарова, що вийшли друком у видавництвах Харкова. Експонувалися також роботи відомих харківських вчених О.О.Потебні, М.Ф.Сумцова, Д.І.Багалія, М.Ф.Гетьманця та ін., що досліджували мовознавчі та історичні аспекти "Слова...".

- Г.Д.Ковальчук, зав. сектором науково-методичного відділу, брала участь у семінарі методистів шкільних бібліотек Харківської області, де прочитала методичну лекцію "Використання моніторингу в методичній діяльності". Семінар був організований відділом педагогічної інформації Харківського обласного інституту удосконалення кваліфікації вчителів і проходив на базі інституту. Співпрацівники читального залу бібліотекознавства оформили виїзну книжкову виставку за темою семінару.

16 травня. Директор бібліотеки Л.П.Незнамова та зав. науково-методичним відділом О.П.Кунич брали участь у нараді керівників найбільших харківських бібліотек системи Міністерства культури України, яку проводив заст. голови Харківської облдержадміністрації О.Л.Сидоренко. Йшлося про проблеми та перспективи розвитку бібліотечної галузі у регіоні, а також про шляхи взаємодії бібліотек і органів влади. Нарада проходила напередодні засідання колегії Харківської облдержадміністрації, яка розглядатиме аналогічні питання.

- У залі нових надходжень проведено "трибуну вченого" на тему **"Місце і роль парламенту в системі державного управління".** Свої думки стосовно подій, які передували парламентським виборам, висловив політолог, викладач Харківської академії культури О.Романюк. Склад нового парламенту охарактеризував канд. іст. наук, викладач Харківського університету внутрішніх справ Ю.Дребань.

Зпрогнозувати роботу парламенту на теренах державного управління спробував у своєму повідомленні викладач технічного університету архітектури і будівництва Б.Ю.Квітковський.

У читальному залі відділу технічної літератури відбувся черговий день патентознавця. Цього разу фахівцям у галузі інтелектуальної власності було запропоновано для розгляду тему "Упаковка як об'єкт правової охорони". Упаковка розглядалась як об'єкт винаходу, промислового зразка та товарного знаку. Наводилися цікаві факти з історії розвитку упаковки як засобу збереження товару. Йшлося про зміни в правовій охороні промислових зразків на прикладі захисту упаковки від копіювання.

Зав. відділом Л.К.Минко зробила огляд нових видань, що надійшли до відділу останнім часом і представляли інтерес для патентознавців. Було оформлено також тематичну виставку "Упаковка та пакування" експонувалося понад 300 документів.

17 травня. У бібліотеці проходили заняття слухачів обласних курсів з підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів В.О.Ярошик, зав. відділом україніки, прочитала лекцію "Організація краєзнавчої роботи у шкільних бібліотеках". Співпрацівники читального залу бібліотекознавства організували книжкову виставку **"Шкільна бібліотека: досвід, проблеми, перспективи".**

18 травня. З нагоди Міжнародного дня музеїв відділ масової роботи організував зустріч із співпрацівниками Харківського літературного музею, на якій розглядалася тема "Харківський літературний музей сьогодні: проблеми і перспективи". Директор музею А.Перерва та науковець О.Різниченко розповіли про історію становлення та сучасний стан музею, охарактеризували основні тенденції розвитку літературознавства на Харківщині тощо.

Захід був доповнений оглядом нових надходжень літературно-художньої періодики.

20 травня. Відкрилася книжкова виставка **"Поетичні погляди слов'ян на природу"** (до Дня слов'янської писемності та культури). Представлені документи складали майже 300 прим. Були широко представлені фольклорні матеріали О.Афанасьєва, М.Костомарова, М.Максимовича, Г.Півторака, Б.Рибакова. Експонувалося понад 50 прим. видань російською, болгарською, сербською та іншими мовами.

• У великому читальному залі відкрилася тематична виставка **"Гомоніла Україна... з історії українського бунтарства".** Документи (майже 180 прим.) висвітлювали селянський рух в Україні та хроніку повстань, починаючи з XI ст. Окремо експонувалися видання про козацтво від перших повстань кінця ХУІ ст. до Визвольної війни.

Виставка викликала неабиякий інтерес у істориків, краєзнавців, викладачів та широкого загалу читачів.

22 травня. Бібліотеку відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Австрія в Україні **Міхаель Міїсс.** Він ознайомився з діяльністю книгозбірні і, зокрема Австрійської бібліотеки, перспективи розвитку якої були обговорені під час візиту.

• Відділ україніки організував перегляд літератури **"Пам'ятні місця України".** Видання (понад 100 примірників) були систематизовані за такими розділами: Архітектурні пам'ятки України; Музеї України; Путівники по областях України.

Найбільшою за обсягом була колекція видань про пам'ятні місця Харківщини.

23 травня. Співпрацівники відділу україніки взяли участь у роботі конференції **"День слов'янської**

писемності та культури: Кирило-Мефодіївські читання", яка проходила у ХНУ ім. В.Н.Каразіна.

24 травня. З нагоди Дня слов'янської писемності та культури відділ масової роботи провів літературні читання **"Любов... нігде не маєт угасати..."** Участь взяли літературознавці, історики, культурологи, співпрацівники ХДНБ ім. В.Г.Короленка, творча інтелігенція міста. Своїми думками про сучасний стан національної культури та художнє слово в Україні поділилися культуролог В.Грицаненко та д-р філол. наук К.Балабуха. Харківська поетеса О.Подлєсная прочитала свої вірші.

Неабиякий інтерес викликав тематичний перегляд літератури з історії слов'янської писемності та культури.

24-27 травня. Зав. відділом рідкісних видань і рукописів І.Я.Лосієвський, д-р філол. наук, здійснив відрядження до Київського інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка, де брав участь у роботі спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатської дисертації.

25 травня. Відділом масової роботи організовано трибуну вченого на тему **"Енергетичний стан в Україні та енергозбереження".** Участь взяли фахівці в галузі енергетики Л.І.Балова, В.Б.Кабаков, І.І.Цихманова. Обговорювалися проблемні питання функціонування енергетики в Україні, її залежність від багатьох факторів, у т.ч. від збалансованого попиту і пропозицій, якості палива та електричних мереж. Йшлося також про стан енергетики Харківської області, систему добування та транспортування палива. Після цього фахівці відповіли на численні запитання аудиторії.

Учасникам заходу було запропоновано перегляд літератури з проблем енергетики та ресурсозбереження.

28 травня. Проходила зустріч "за круглим столом" на тему **"Лікарські засоби і препарати у лікуванні**

онкозахворювань", організована відділом масової роботи. Вчені В.Ю.Єщенко, викладач Харківського медичного університету, В.М.Поштаренко, співпрацівник інституту лазерної терапії, та лікар-гомеопат І.В.Моргун висвітлили актуальні проблеми фармацевтичної галузі і використання нетрадиційної медицини у лікуванні онкозахворювань. Наголошувалося на необхідності більш активного залучення психологів до вирішення проблем психологічної адаптації онкохворих у медичних закладах тощо.

29 травня. Відділ масової роботи провів літературно-музичний вечір **"Союз волшебных звуков и душ: Пушкин и Глинка".** Участь взяли Л.А.Важньова та Л.М.Трубнікова, викладачі Харківського державного інституту мистецтв ім. Котляревського, студенти цього закладу, а також читачі бібліотеки. Студенти виконали музичні твори М.Глінки, солістка обласної філармонії В.Орлова - його романси на слова О.Пушкіна.

- У великому читальному залі відкрилася тематична виставка **"Фредерік Шопен"** з циклу "Європейський музичний романтизм". Було представлено понад 400 видань про життя і творчість великого композитора (українською, російською та іноземними мовами), що вийшли друком у XIX-XX ст., його музичні твори-мініатюри, балади, вальси, мазурки, сонати тощо.

30 травня. У великому читальному залі відбувся вечір хорового співу за участю дитячого вокального колективу "Надія" під керівництвом М.Бабича, засл. діяча мистецтв України. Вокальні та фортепіанні твори виконали юні музиканти О.Андрієвський, М.Радченко, О.Косарєва. Зокрема прозвучала кантата "Пори року" харківського композитора Л.Шиколо.

31 травня. У відділі україніки відбулися краєзнавчі читання на тему **"Єгор Кузьмич Рєдін: життя та наукова**

діяльність: до 100-річчя ХП Археологічного з'їзду". З доповіддю про наукову діяльність професора Харківського університету Є.К.Рєдіна (1863-1908 рр.) та його внесок у проведення ХП Археологічного з'їзду виступив старший викладач Національної фармацевтичної академії України Р.І.Філіпенко.

- З метою збереження бібліотечних зібрань, відділ зберігання фондів провів навчання співпрацівників відділів-фондоутримувачів з питань оправлення пошкоджених видань. У процесі навчання було відремонтовано понад 200 документів, що користувалися підвищеним попитом у читачів.

x x x

Відділом обробки фондів та організації алфавітних каталогів підготовлені до друку методичні рекомендації **"Порядок розстановки бібліографічних записів у алфавітному каталозі в загальному українсько-російському алфавіті".** Вони отримали схвальні відгуки професора кафедри книгознавства та фондознавства ХДАК В.К.Удалової та доцента цієї кафедри В.В.Сєдиха.

ЧЕРВЕНЬ

3 червня. Науково-методичний відділ разом з відділом автоматизації та Центром ІАТР, що діє на базі Національного технічного університету "ХПІ", провів міжвідомчий семінар **"Авторське право та електронні ресурси у бібліотеках".** Метою заходу був обмін знаннями та інформацією щодо ролі та місця авторського права у роботі бібліотек в епоху електронних комунікацій. Н.О.Артамонова, керівник відділу наукового аналізу захисту інтелектуальної власності

Інституту медрадіології АМН України, звернула увагу присутніх на особливості міжнародного та українського авторського права для бібліотек. Н.М.Кучерява, заст. директора ХДНБ ім. В.Г.Короленка, висвітлила актуальні питання захисту авторського права у сфері бібліотечної діяльності, правові аспекти функціонування електронної доставки документів, ліцензування та ін. Учасники семінару були забезпечені пакетом матеріалів, до яких увійшов Закон України про внесення змін до Закону України "Про авторське право і суміжні права" (від 11 липня 2001 р. № 26272-Ш).

4 червня. Відділ масової роботи провів до Дня захисту дітей "круглий стіл" **"Права дитини: знання, ставлення, захист",** в якому взяли участь Є.Ю.Захаров, М.А.Крюкова, члени Харківської правозахисної групи, О.В.Кулинич, голова міського комітету у справах молоді, В.В.Каплун, редактор журналу "Громадянська освіта", та Г.М.Герасимова, зав. Бібліотекою документів Ради Європи з прав людини при ХДНБ ім.В.Г.Короленка. Учасники заходу ознайомилися з матеріалами Конвенції ООН про права дитини та з іншими міжнародно-правовими документами, обговорили проблемні питання захисту прав дітей у нашій державі й інших країнах світу.

Зустріч за "круглим столом" висвітлювалася засобами масової інформації.

5 червня. В читальному залі бібліотекознавства проходили семінарські заняття співпрацівників бібліотеки за темою **"Інтернет та бібліотеки: інформаційний сервіс".** Заняття проводила О.П.Кунич, зав. науково-методичним відділом. З повідомленнями виступили Н.М.Кучерява, заст. директора, а також провідні фахівці О.В.Гордієнко (відділ літератури іноземними мовами), Н.В.Прокопенко (інформаційно-бібліографічний відділ), Л.М.Литвякова (відділ україніки), які раніше, у травні ц.р., навчалися у

Центрі безперервної інформаційно-бібліотечної освіти. Під час заходу було заслухано повідомлення вченого секретаря бібліотеки О.І.Танько про її навчання на курсах діловодства.

6 червня. Проходило засідання Пушкінського клубу **"Да, таким, как Бог меня создал, и я хочу всегда казаться...",** присвячене дню народження О.С.Пушкіна. За традицією пушкіністи спочатку поклали квіти біля пам'ятника великому поету, потім зібралися в актовому залі бібліотеки. Незабутнє враження залишив виступ члена пушкінського клубу Н.О.Некипелової, яка відвідала нещодавно пушкінські місця. Впродовж вечора лунали вірші харківських поетів О.Подлєсної та А.Лісновської, пісні барда О.Шустова, музичні твори у виконанні акторів театру російської драми М.Ворожняка та А.Філіпової. Йшлося про поезію Пушкіна і його драматичні твори.

Вечір завершився переглядом та оглядом новинок літератури за темою.

7 червня. У читальному залі бібліотекознавства оформлено тематичну виставку, присвячену 110-річчю від дня народження видатного українського бібліографознавця, бібліотекознавця, книгознавця Ю.О.Меженка (з циклу "Знаменні та пам'ятні дати").

7-17 червня. Заст. директора Н.М.Кучерява брала участь у 9-й Міжнародній конференції "Крим-2002": "Бібліотеки та асоціації у мінливому світі: нові технології і нові форми співпраці "(м. Судак).

12 червня. У відділі україніки відкрився перегляд літератури **"Україна туристична".** Було представлено літературу про історичні та пам'ятні місця країни, місця туристського відпочинку, карти туристських маршрутів тощо.

• У цьому ж відділі відбулася презентація книги **"Харьков вчера, сегодня, завтра"** (Х., 2002). Написана

колективом авторів у складі Ю.Шкодовського, І.Лаврентьєва, О.Лейбфрейда та Ю.Полякової, вона присвячена історії будівництва Харкова. На підставі документальних свідоцтв у книзі розповідається про розробку та реалізацію генеральних планів розвитку нашого міста протягом майже 350 років. Архітектор І.Лаврентьєв розповів, як просувалася робота над книгою, зробив коротке повідомлення з історії забудови Харкова.

Працівники відділу україніки підготували до презентації огляд літератури.

10-22 червня. Співпрацівник Австрійської бібліотеки Н.В.Безлєпкіна брала участь у семінарі працівників Австрійських бібліотек та германістів (Австрія, м.Клостернойбург), організованому Австрійським інститутом Східної та Південносхідної Європи і присвяченому регіональній німецькомовній літературі в країнах Середньої та Східної Європи.

До програми семінару входили зустрічі з працівниками Міністерства закордонних справ Австрії, які є головними кураторами діяльності Австрійських бібліотек в країнах Східної Європи та Балтики, - Емілем Бріксом, Крістіною Долінгер і мером м.Клостернойбург Готфрідом Шу.

Взяти участь у семінарі було запропоновано не лише австрійським вченим, а й професорам з інших країн. Так, Марія Кланська (Краківський університет) зробила декілька доповідей про творчість Тадеуша Ріттнера, Моріца Раппопорта, Натана Самуєля та Лео Херцберга-Френкеля. Курт Кролоп (Празький університет) розповів про мовні проблеми та особливості стилю Кафки. Окремий виступ був присвячений німецькомовним авторам з Праги. Професор Нью-Йоркського університету Йозеф Петер Стрелку, який протягом багатьох років вивчає німецькомовну літературу колишньої Австрійської монархії, основну увагу зосередив на

творчому доробку авторів з львівсько-чернівецького регіону. З віденського університету на семінарі виступили з лекціями Пауль Віммер та Вінфрід Крігледер, а також Антон Швоб з університету в Граці.

Обговорювалися основні напрямки роботи Австрійських бібліотек, зокрема створення сайту в Інтернеті, на якому будуть представлені всі Австрійські бібліотеки Східної Європи та країн Балтики.

Учасники семінару зустрілися з Куртом Вагнером, який очолює організацію KulturKontakt в Австрії, відвідали основні книгарні, в яких відбираються книжки для комплектування Австрійських бібліотек, ознайомилися з асортиментом нових видань, які отримають бібліотеки.

Згідно з культурною програмою семінару відбулися екскурсії до Leopold Museum ta Munze Osterreich.

13 червня. У читальному залі відділу технічної літератури проведено черговий день фахівця за темою **"Нове у патентному законодавстві України".** Обговорювалися нові нормативні документи: "Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель" та "Про затвердження правил розгляду заявки на промисловий зразок". З оглядом нових надходжень виступила Н.П.Ткаченко, бібліотекар сектору інформаційного обслуговування.

14 червня. У цьому ж відділі оформлено тематичну виставку **"Лікувальні засоби рослинного та тваринного походження",** приурочену до дня медичного працівника. На ній експонувалося понад 300 видань, більшість з яких складали описи винаходів та нормативно-технічні документи.

• Співпрацівники відділу рідкісних видань і рукописів надали методичну допомогу Чичибабінському центру та Фонду пам’яті Бориса Чичибабіна з питань організації

бібліотечних колекцій та використання експонатів у музейній масовій роботі.

17 червня. Співпрацівники відділу масової роботи оформили тематичну виставку **"Історія психології XX століття,** на якій експонувалося майже 300 документів різними мовами про історію розвитку психології, виникнення нових її напрямків, таких, як гуманістична, генетична, когнітивна психологія тощо. Були зокрема представлені праці відомих психологів Л.С.Виготського, О.М.Леонтьєва, П.Я.Гальперіна, О.Н.Запорожця, де висвітлювалися принципові положення активного моделювання, відтворення форм психіки в особливих умовах тощо.

• Цього ж дня у відділі україніки відкрилася виставка **"Харківщина в художній літературі".** Були представлені прозові та поетичні твори, які висвітлювали різні історичні періоди Харківщини, зокрема встановлення Радянської влади, голодомор 1932-33 рр., німецько-фашистську окупацію міста та його визволення, повоєнні події. Окремий розділ склали поетичні твори про Харківщину.

18 червня. У відділі літератури іноземними мовами відкрилася книжкова виставка **"Біля джерел науки про людину"** до 965-річчя від дня смерті Авіценни.

20 червня. Відбувся черговий день фахівця **"Новини бібліотечної справи",** організований працівниками науково-методичного відділу. В ньому взяли участь близько 150 провідних фахівців харківських бібліотек різного відомчого підпорядкування. За традицією основна увага була зосереджена на висвітленні роботи Міжнародної кримської конференції "Бібліотеки та асоціації у мінливому світі: нові технології та нові форми співпраці". Своїми враженнями від роботи конференції поділилися: Н.І.Кучерява, заст.директора ХДНБ ім. В.Г.Короленка, І.Ш.Іванова, директор бібліотеки медичного університету, Л.М.Шептун, зав. відділом

автоматизації бібліотеки технічного університету радіоелектроніки. Присутні також були ознайомлені з інформацією Р.А.Драгана, заст. директора Обласної дитячої бібліотеки, про Міжнародний семінар "Дитяча бібліотека - середовище збереження і розвитку національної культури" (м.Бєлгород, травень). Зауважувалося, що учасниками цього семінару були Харківська обласна дитяча бібліотека, Бєлгородська обласна дитяча бібліотека, Управління культури адміністрації Бєлгородської області, Російська державна дитяча бібліотека, Мінська національна дитяча бібліотека, Управління культури адміністрації Іркутської області. Окрім того, Р.А.Драган розповів про Міжнародний проект "З книжкою у ХХІ ст. 100 кращих книжок для дітей і батьків", організаторами якого були Міністерство культури Російської Федерації, Управління культури адміністрації Бєлгородської області та Бєлгородська обласна дитяча бібліотека. Харків у цьому проекті представляли Управління культури облдержадміністрації, Обласна бібліотека для дітей, Обласне відділення спілки письменників України, видавництва "Ранок", "Торнадо" та книжковий магазин "Букс".

Експонувалася виставка нових надходжень з питань бібліотечної справи. Представники бібліотек - учасниць зведеного каталогу "Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство" отримали покажчик фахової літератури, що надійшла до фондів 16 найбільших харківських бібліотек у П кв. цього року.

21 червня. Відділ масової роботи організував виставку **"Світові економічні кризи: сутність, шляхи подолання".** Було представлено майже 300 видань, що розкривали світові економічні кризи, післявоєнні циклічні кризи, сучасні економічні кризи та їх соціальні наслідки. Особливою увагою користувався розділ, де було сконцентровано праці вчених

про сьогоденні проблеми економіки країн СНД та шляхи їх вирішення.

25 червня. У великому читальному залі відкрилася книжкова виставка **"Лідерство: історія та сучасність",** організована співпрацівниками відділу масової роботи. На ній були представлені праці М.Вебера, Х.Арендта, М.Туко, А.Гудзенса, Ф.Рудича, В.Касьяна, Б.Новікова, інших вчених.

26 червня. Проходило чергове засідання клубу **"Краєзнавець".** З доповіддю "Валківська енциклопедія - перша в Україні регіональна енциклопедія та її автор І.Лисенко" виступив голова Валківської районної ради , член Спілки журналістів України М.М.Железняк. Він розповів про окремі сторінки історії м.Валок, археологічні експедиції, які останнім часом проводилися на території регіону. Відзначалося, що в енциклопедії подано близько 1300 статей, де висвітлюється історія, освіта та культура краю. Найбільше, в ній представлено матеріалів біографічного характеру - про письменників, акторів, діячів культури, новаторів виробництва - валківчан.

•У відділі технічної літератури відбувся перегляд видань "Інтелектуальна власність: історичний аспект". Було представлено понад 130 документів, котрі знайомили користувачів з історією розвитку винахідницької справи тощо. Серед них "Указатель хронологический, предметный и алфавитный, виданных в России привилегий с 1814 по

1883 гг.," виданий у Санкт-Петербурзі в 1884 р., патент на винахід за № 1, видання на нетрадиційних носіях інформації. Значна кількість представлених документів відтворювала проблему законотворчого забезпечення охорони інтелектуальної власності в Україні.

Відкриття виставки разом з інтерв'ю патентного повіреного України Е.С.Стогнія, стало сюжетом для програми "Ділові новини" на каналі **SIMON.**

27 червня. Відкрилася книжкова виставка **"Естетосфера художньої культури XX ст.",** організована відділом масової роботи. Були представлені праці дослідників, де аналізувалися традиції естетики України, розвиток української культури та мистецтва, співвідношення естетики, етики, філософії.

2. ВИДАВНИЧА ПРОДУКЦІЯ

2.1. Видання, підготовлені співпрацівниками бібліотеки та за їх участю

Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство: Звед. кат. нових надходжень до провід. б-к Харкова за 2002 р. /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад. О.П.Скорик. - Х., 2002. -

Вип. 1 (січень - березень). - 40 с.

Вип. 2 (квітень - червень). - 46 с.

Подано бібліографічну інформацію про надходження за 2002 рік.

Бібліотечна справа. Бібліотекознавство. Бібліографознавство. Звед. кат. нових надходжень до провід. б-к Харкова за 2001 рік. /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка, Харк. бібл. т-во; Уклад. О.П.Скорик. - Х., 2001. - 111 с.

Подано бібліографічну інформацію про надходження за 2001 рік.

ХП Археологічний з'їзд (До 100-річчя проведення). Бібліогр. покажч. /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад. О.М.Дмитрієва; Наук. ред. В.В.Скирда. - Х., 2002. - 76с.

Вміщено інформацію про матеріали ХП Археологічного з'їзду за 1900-2000 рр.

Науково-дослідна робота Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка: Аналіт. огляд за 1996-2000 рр. /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад. Л.М.Багрянцева. - Х., 2002. - 71 с.

Аналізується науково-дослідна робота бібліотеки за такими напрямками: вивчення читання і читацьких потреб на книгу та інформацію; бібліотечні ресурси, історія бібліотечної справи Харківщини, автоматизація бібліотечних процесів і т. і н.

Хроніка Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка: Інформ. бюл. 2002 р. Вип. 1(13) /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: О.П.Кунич, Г.Д.Ковальчук. - Х., 2002. - 32 с.

Відображено основні події, що відбулися у науковій, інформаційній, культурно-просвітницькій та інших сферах діяльності бібліотеки у січні-березні 2002 р.

2.2. Статті співпрацівників

Короленківські читання. Матеріали наук.-практ. конф. 30 листоп. 2001 р. /Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка. - Х., 2001. - 92 с.

Із змісту: Потреби і запити користувачів України на документально-інформаційні ресурси з техніки та ступінь їх

задоволення /Г.М.Єрофеєва. - С.3-11; До питання впровадження моніторингу інформаційних потреб і запитів користувачів ХДНБ ім. В.Г.Короленка /Л.М.Багрянцева. - С.11-17; Бібліотеки і дистанційне навчання /Н.М.Кучерява. - С.18-24; Фонд екстеріорики: стан і перспективи розвитку /В.О.Ярошик, Т.О.Сосновська, О.С.Рябцева. - С.24-31; Цікава знахідка: (Рукоп. партит. М.В.Лисенка з б-ки Б.Г.Філонова у фонді ЦНБ ХНУ) /І.І.Коненко. - С. 32-37; До характеристики складу та фізичного стану українських газет за період 1918-1930 рр. /М.М.Задорожнюк, В.М.Михайленко. - С.37-44; Дослідження "Документний фонд ХДНБ ім. В.Г.Короленка з бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства. Документи, видані до 1917 р." /А.М.Перепеча: - С.44-48; Творчі зв'язки ХДНБ ім. В.Г.Короленка з богословським світом: (До 115-річчя заснування б-ки) /В.О.Ярошик, Т.О.Сосновська. - С.48-55; Б.О.Борович як засновник Харківської культурно-просвітницької організації "Труд" /А.О.Черевко, Т.Л.Кульшицька. - С.55-71; Бібліотечні сторінки життя М.Грушевського: спроба прочитання /О.П.Щербініна. - С.71-79; Бібліографічна спадщина Т.Г.Шерстюк /Т.Б.Бахмет. - С.79-83; В.Г.Короленко й українська література та культура /Л.В.Ольховська. - С.83-98.

Кучерява Н.М. Проблеми і шляхи створення корпоративного зведеного каталогу періодичних видань в умовах великого міста /Н.М.Кучерява, А.О.Черевко //Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире; новые технологии и новые формы сотрудничества. Девятая междунар. конф. "Крым 2002. Тема 2002 года: Электронные информационные ресурсы и социальная значимость библиотек будущего: Тр. конф. Т.2. Судак, 8-16 июня 2002 г. - М.: Изд-во ГПНТБ России, 2002. - С.563-565.

Викладено досвід спільної праці ХДНБ ім. В.Г.Короленка, науково-інформаційного центру Харківської

асоціації сучасних інформаційно-бібліотечних технологій та Центру науково-інформаційних технологій Національного технічного університету" "ХПІ" з питань створення автоматизованої системи зведеного каталогу періодичних видань, що надходять до найбільших бібліотек Харкова.

Миценко С. З чого починається Батьківщина /С.Миценко // Панорама. - 2002. - 17 трав. - С.14.

Презентація у відділі україніки ХДНБ видання "Історія рідного краю" та "Хрестоматія з літератури рідного краю".

Ярошик В.О. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г.Короленка та Церква / В.О.Ярошик, Т.О.Сосновська //Віра і розум. - 2002. - № 3. - С.337-339.

Про співпрацю бібліотеки і Церкви у відродженні духовності суспільства.

3. БІБЛІОТЕКА НА СТОРІНКАХ ВИДАНЬ

Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества: Девятая междунар. конф. "Крым 2002". (Судак, 8-16 июня 2002 г.) - Симферополь, 2002. - 72 с.

Представлено дані про 1306 учасників конференції у т.ч. працівника ХДНБ ім. В.Г.Короленка, зав. відділом автоматизації Н.М.Кучеряву.

Бордунова Ю. Все о Харькове прошлого века /Ю.Бордунова //Слобода. - 2002. - 24 мая.

До 350-річчя Харкова готуються монографія "Історія Харкова XX сторіччя", бібліографічний покажчик з історії Харкова XX ст. (ХДНБ ім. В.Г.Короленка) та збірник архівних документів.

Галаур С. Для вивчення рідного краю /С.Галаур //Уряд. кур'єр. - 2002. - 12 квіт. - С.4.

Про навчальний посібник "Хрестоматія з літератури рідного краю" (Х., 2001) та його презентацію у ХДНБ ім. В.Г.Короленка.

Корж М. Вшановуючи М.В.Лисенка /М.Корж //Харків'яни. - 2002. - 15-21 квіт. (№ 16).

Краєзнавчі читання у ХДНБ присвячені українському композитору М.В.Лисенку.

Мелихов В. Увлечены историей нашего края /В.Мелихов // Харків'яни. - 2002. - 20-26 трав.

Краєзнавчі читання у ХДНБ "Слово о полку Игореве: Топоним. аспект".

Трипутіна Н. "Славетному кобзареві від вдячних харків'ян" /Н.Трипутіна //Слобода. - 2002. - 2 квіт.

Про краєзнавчі читання, присвячені українському композитору М.В.Лисенку.

З М І С Т

Підписано до друку Формат паперу 60х84 1/16,
2,4 друк арк., 3,3 обл. - вид. арк. Папір для множ. апаратів.

Тираж прим. Замовлення Ціна договірна
Ксерокс ХДНБ. 61003, Харків-3, пров. Короленка, 18